

Kraftløftet

 LO Norge | NHO

Kraftløftet – utarbeidelse av regionale kunnskapsgrunnlag

November 2023
THEMA Consulting Group

Kraftløftet

 LO Norge | NHO

Innlandet

Kraftløftet følger to hovedspor

1

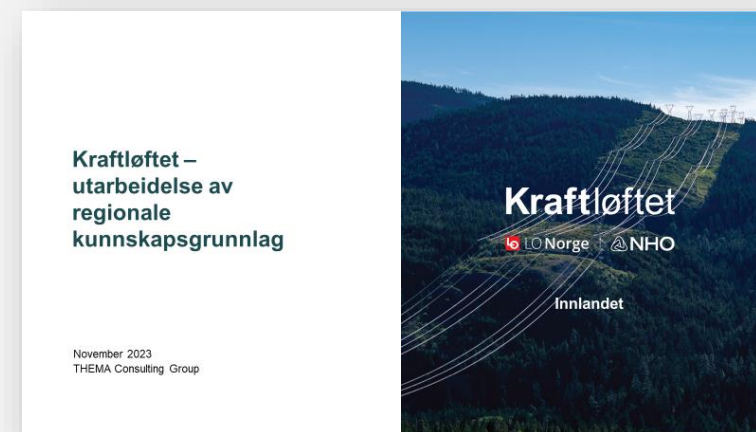
Energieffektiviseringsrapporten

Utarbeidet av LO og NHO

2

Regionale utredninger

Utarbeidet av THEMA Consulting Group, og regionale arbeidsgrupper med LO og NHO

Kraftløftet har utarbeidet en strategi for energieffektivisering og lokal solkraft hvor det pekes på tiltak som skal bidra til frigjøring av kraft og lokal produksjon på bygninger

For bygg er det satt et mål om at:

Energibruk i bygg skal maksimalt utgjøre 69 TWh i 2030

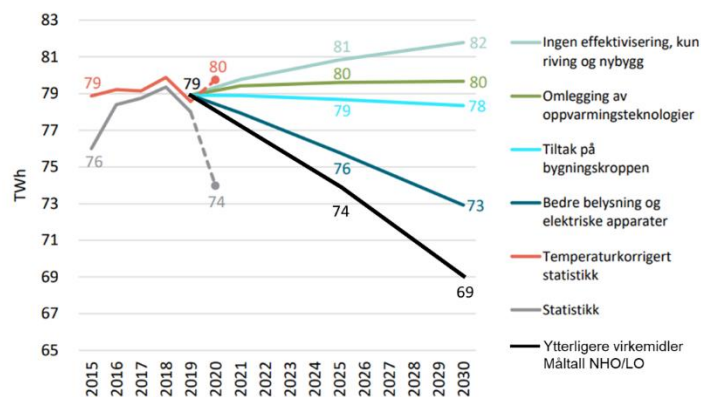
For lokal solkraftproduksjon:

Det skal bygges ut minimum **5,5 TWh årlig solkraft-produksjon** fra bygninger innen det fastsatte målet om 8 TWh i 2030.

For industrien

Det er sett på tiltak som bør gjøres for å realisere **1-5 TWh energieffektivisering**

Utvikling i energibruk i bygg: Historisk, forventning og mål

Lokal solkraft fra bygninger

Felles anbefaling til mål:

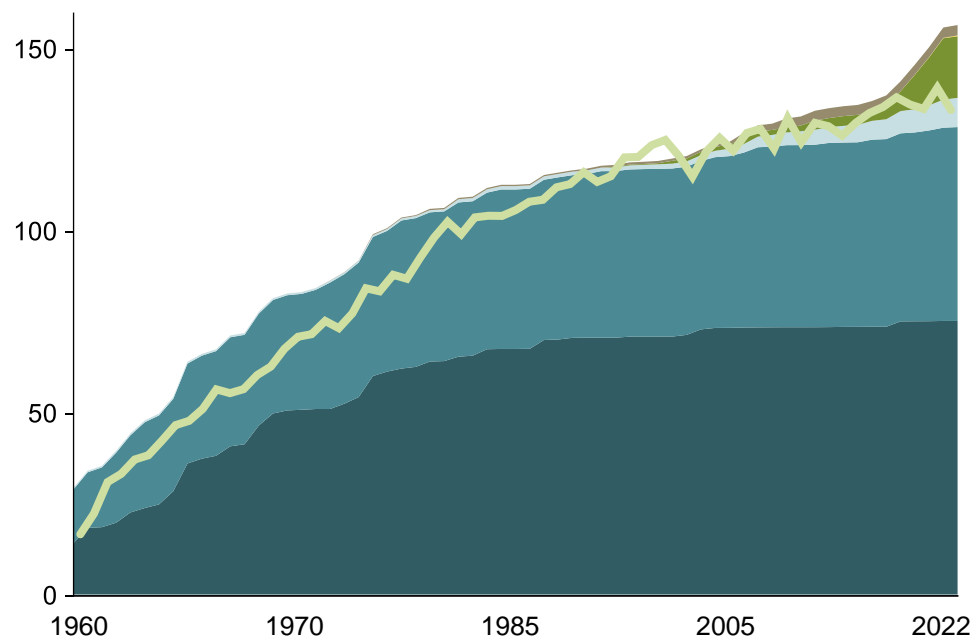
Det skal bygges ut minimum 5,5 TWh årlig solkraftproduksjon fra bygninger innen det fastsatte målet om 8 TWh i 2030

Anbefalinger til nasjonale utredninger	Anbefaling til umiddelbare virkemidler
<ul style="list-style-type: none"> • Identifisere potensialet for energieffektivisering i industrien • Utrede egnede indikatorer • Strategi for industriparkeer 	<ul style="list-style-type: none"> • Etablering av teknologinøytral og rettighetsbasert støtteordning • Styrking av kapasitet for pilotering av ny teknologi

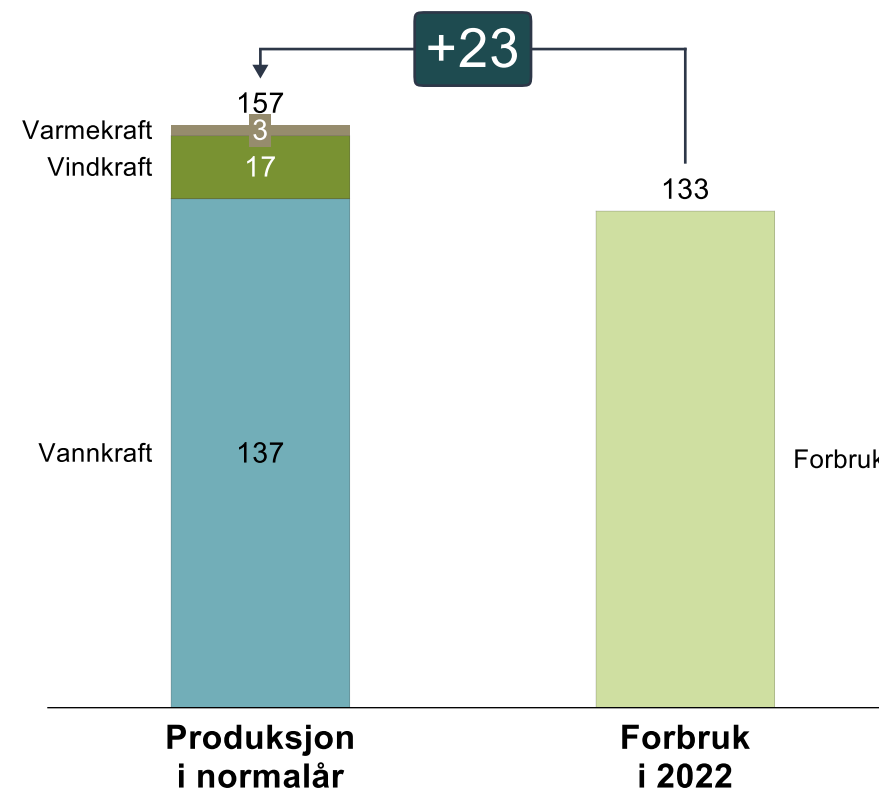
Kraftoversikt for Norge: Historisk har vi hatt et kraftoverskudd drevet av rikelig tilgang på vannkraft

Utvikling i kraftproduksjon og -forbruk (TWh)

■ Varme ■ Sol ■ Vind ■ Vannkraft uten reguleringssevne ■ Bruttoforbruk
■ Vannkraft med lav reguleringssevne ■ Vannkraft med høy reguleringssevne

Kraftoversikt: Selv i år med lavere produksjon enn normalt vil Norge ha et kraftoverskudd (TWh)

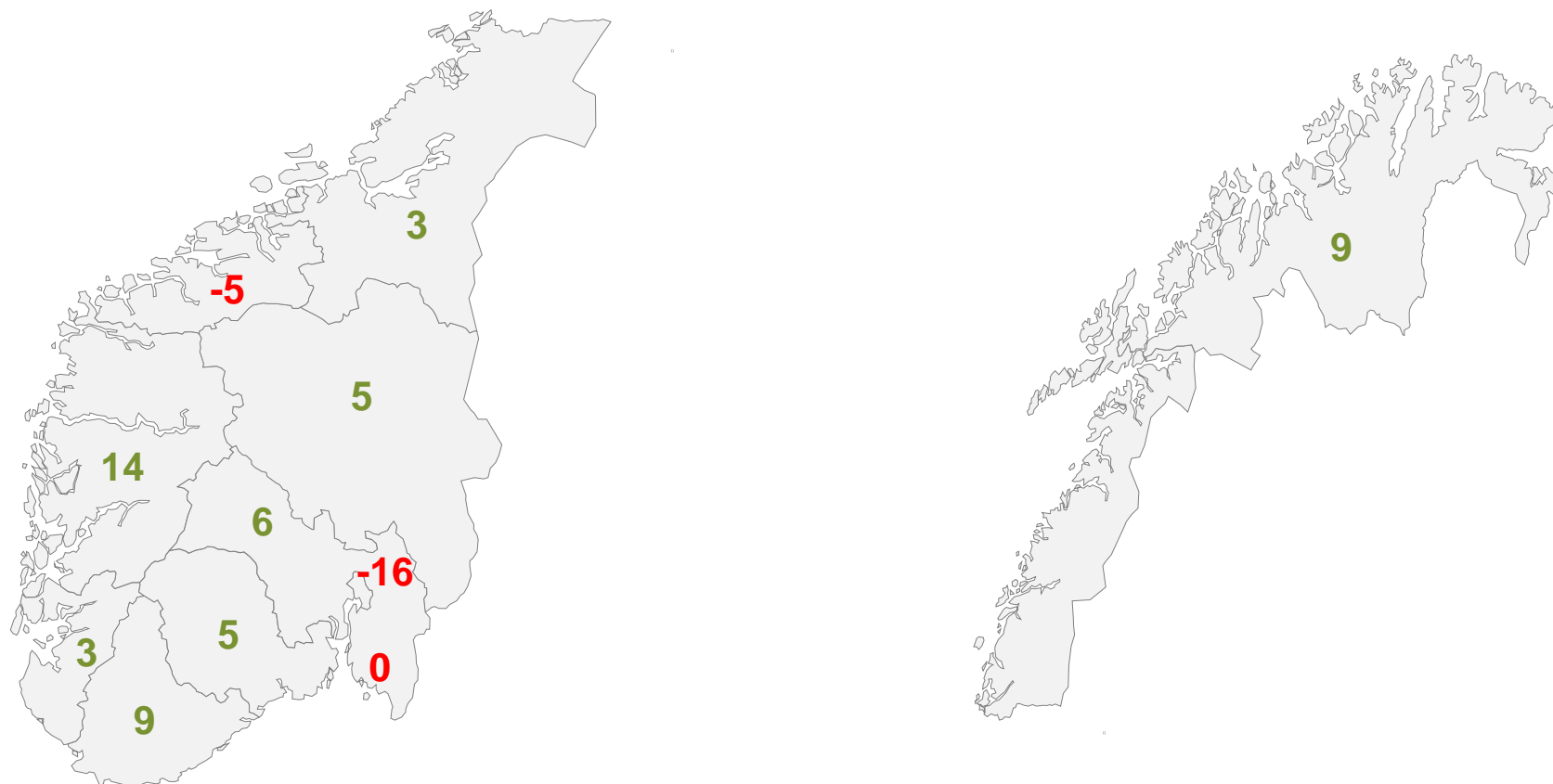

Kilde: [SSB](#) og [NVE](#)

Kraftoversikt for Norge:

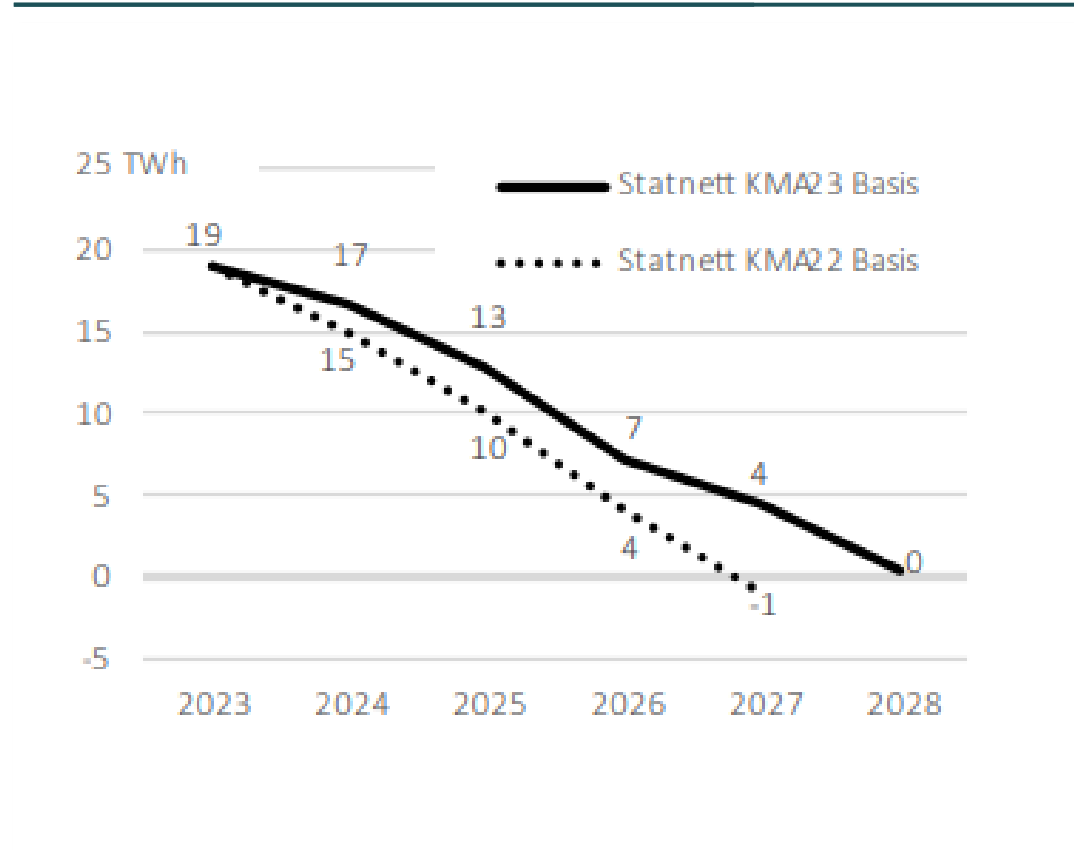
Overskuddet på nasjonalt nivå fordeler seg ulikt over hele landet. Det er rasjonelt at noen regioner med gode naturgitte ressurser har overskudd og bidrar inn i det nasjonale kraftsystemet

Kraftoversikt 2022 per region (TWh): Sterk kraftbalanse i Vestland, Nordland og Agder

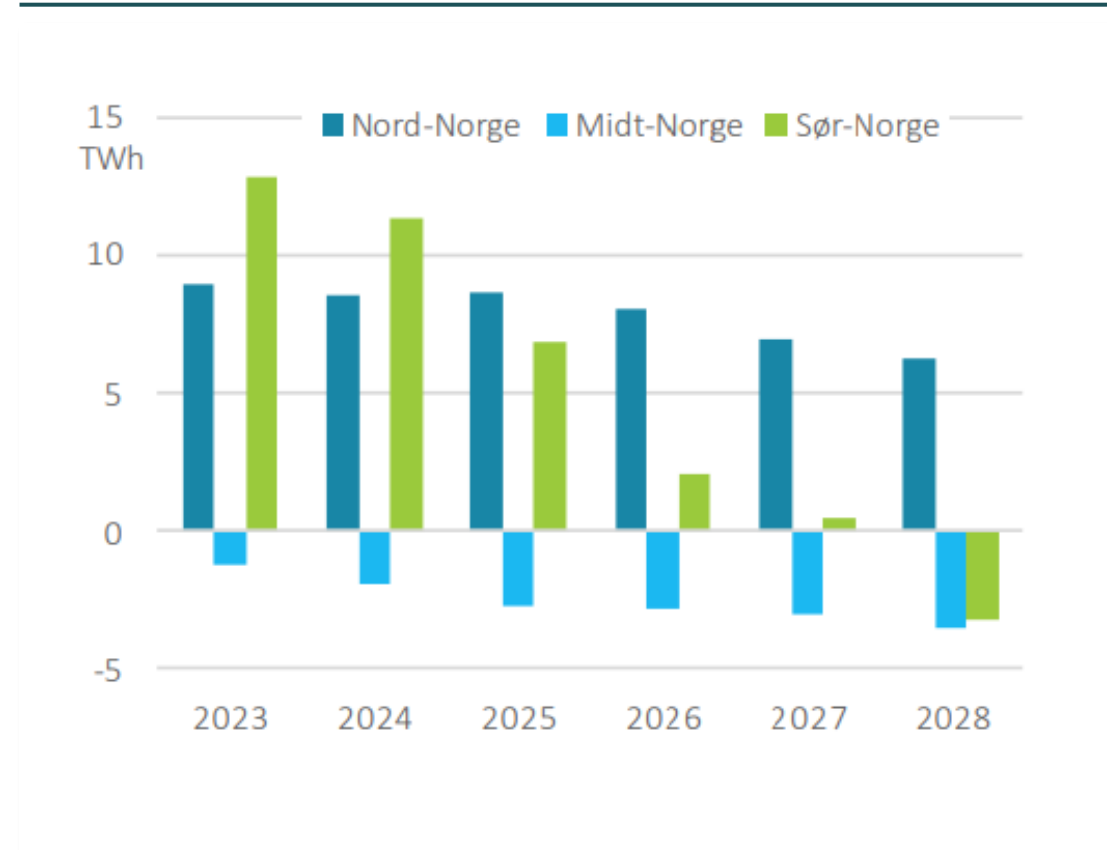

Fremover er det forventet at kraftoverskuddet vil reduseres betraktelig, og mulig ende i et **kraftunderskudd**

Norsk energibalanse i Statnetts basisscenario (TWh)

Regional energibalanse i Norge i Statnetts basisscenario (TWh)

Kilde: [Statnett kortsiktig markedsanalyse](#)

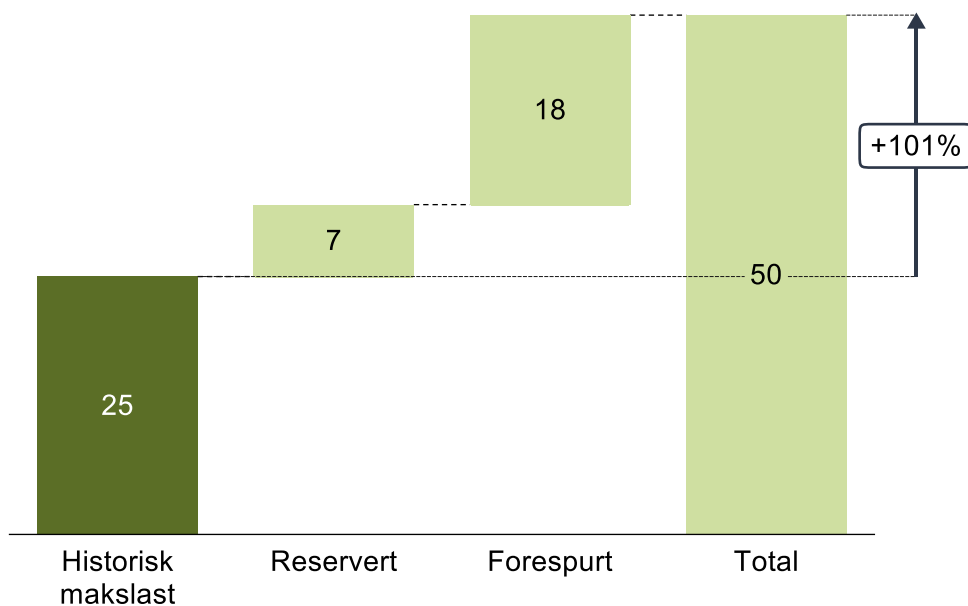
Tilknytningssaker hos Statnett:

Nesten tre ganger så mye etterspurt kapasitet fra forbruk som fra produksjon

Fra **forbrukskunder** har Statnett mottatt forespørsel om tilknytning som samlet utgjør omtrent like mye som historisk makslast

Dette indikerer et økt forbruk på **140 TWh***

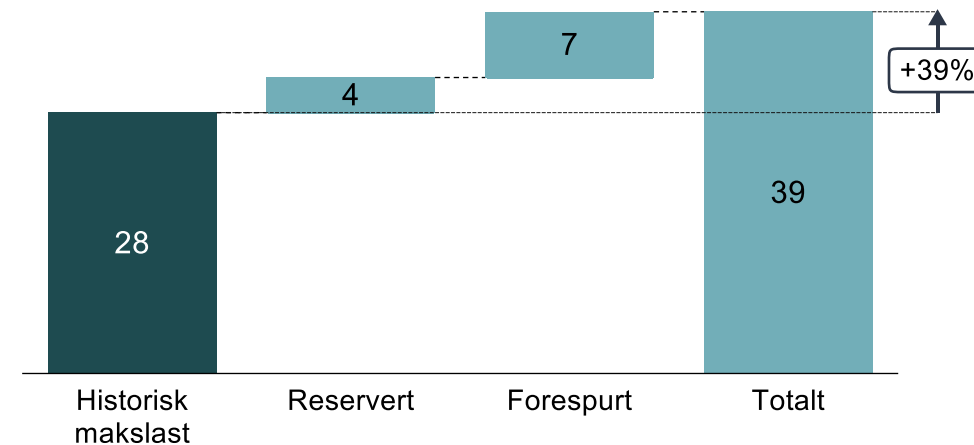
Forbruk (GW)

På **produksjonssiden** har Statnett mottatt henvendelser som samlet sett utgjør **10 GW**. Inkl. havvind på 3 000 MW

Dette indikerer en økt produksjon på **35 TWh***

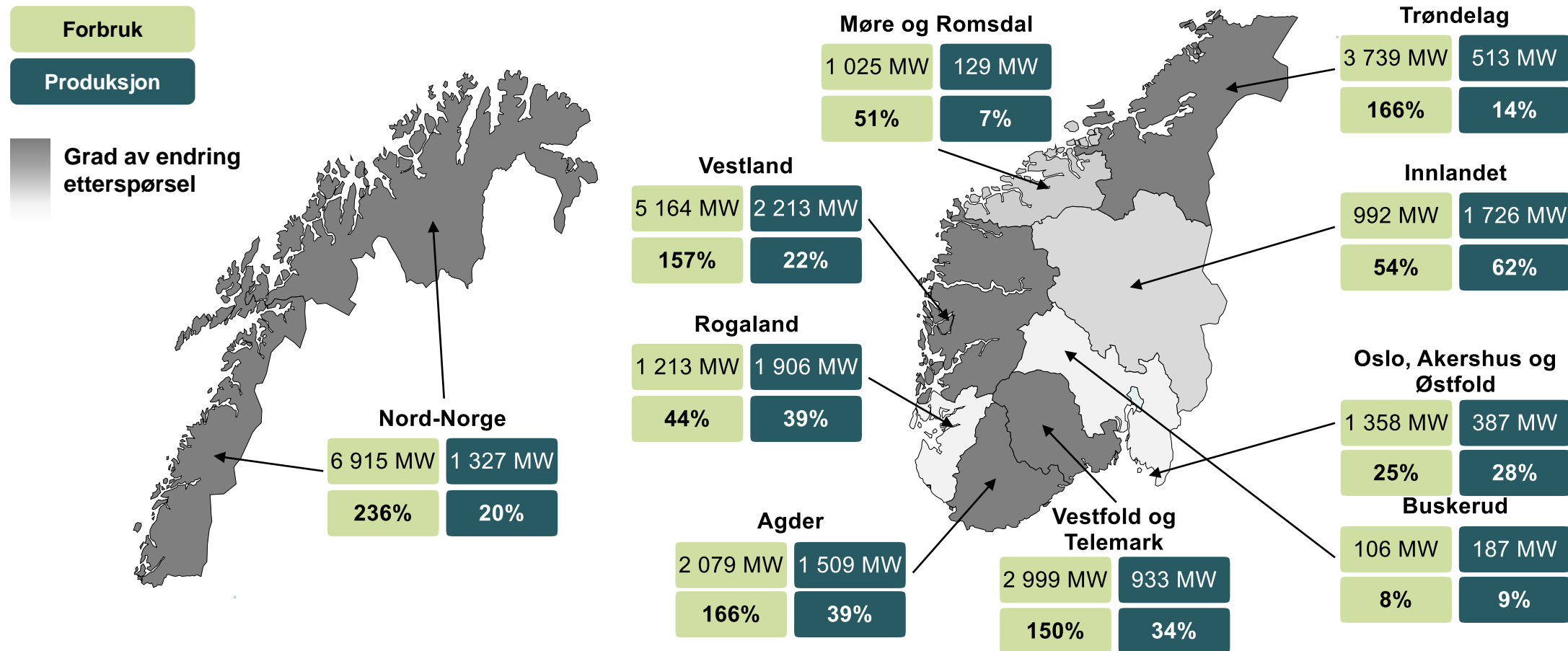
Produksjon (GW)

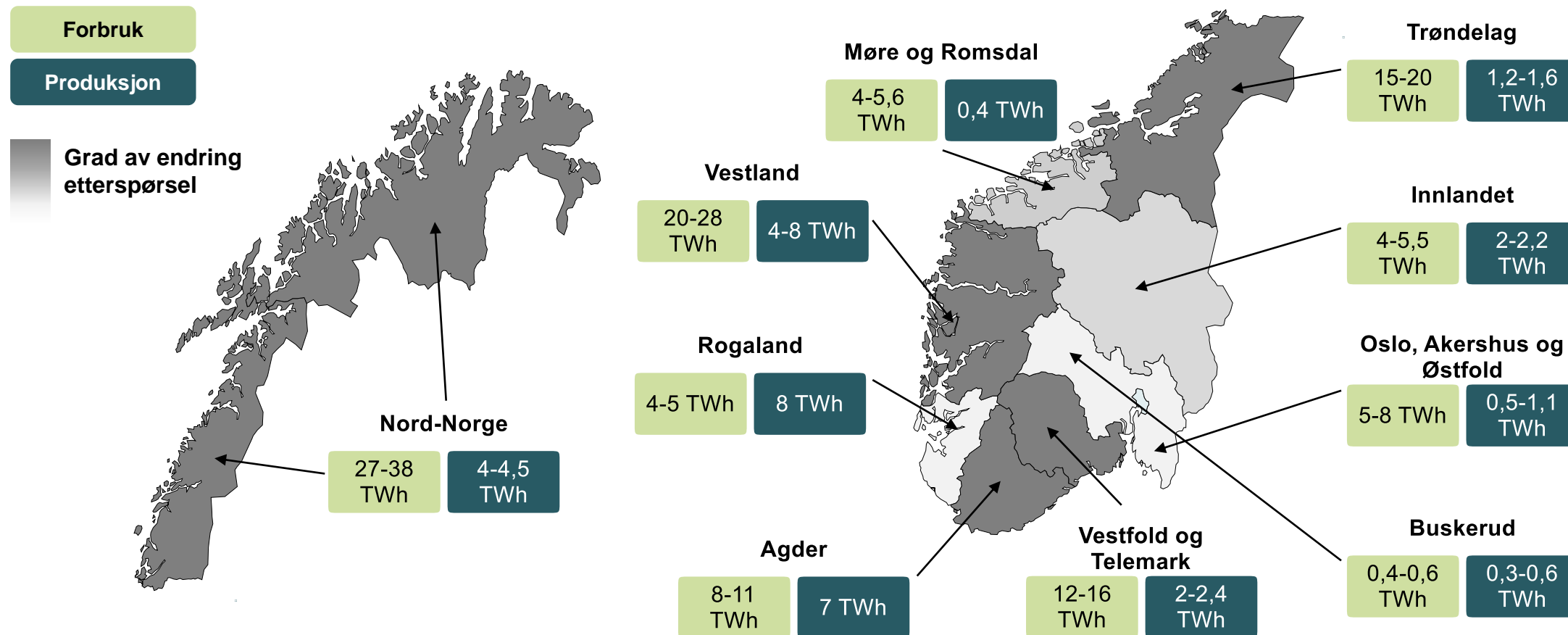
Kilde: [Statnett](#)

* Dette er et grovt estimat som kun er gjort for å illustrere størrelsesorden. Den årlige produksjonen og forbruket vil variere avhengig av hvilken type produksjon og hvilket type forbruk som kommer

I tilknytningssakene til Statnett er det store regionale forskjeller i forventet forbruk, både i absolutt etterspørsel og relativ etterspørsel til dagens makslast.

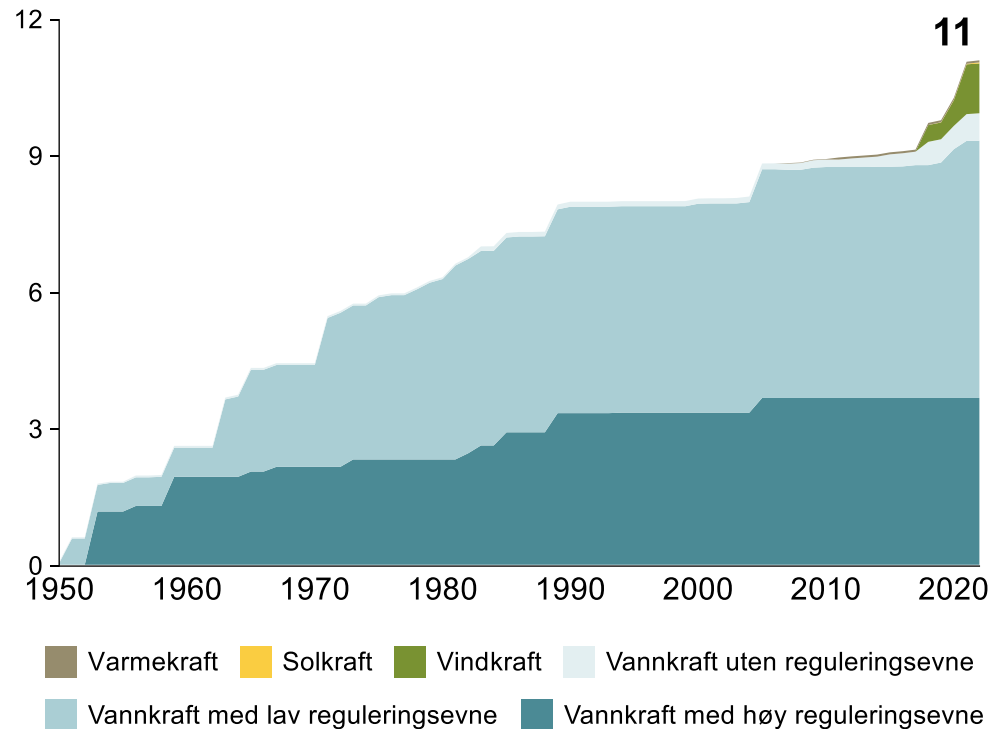
Med et grovt estimat* av fremtidig årlig økning i produksjon og forbruk ser man tydelige gap i flere regioner

*Dette er veldig forenklet beregning av forbruk og produksjon basert på installert effekt. Kun ment som indikasjon

Dagens situasjon for kraftproduksjon i Innlandet: Vannkraft med lav reguleringsevne dominerer kraftproduksjonen i Innlandet

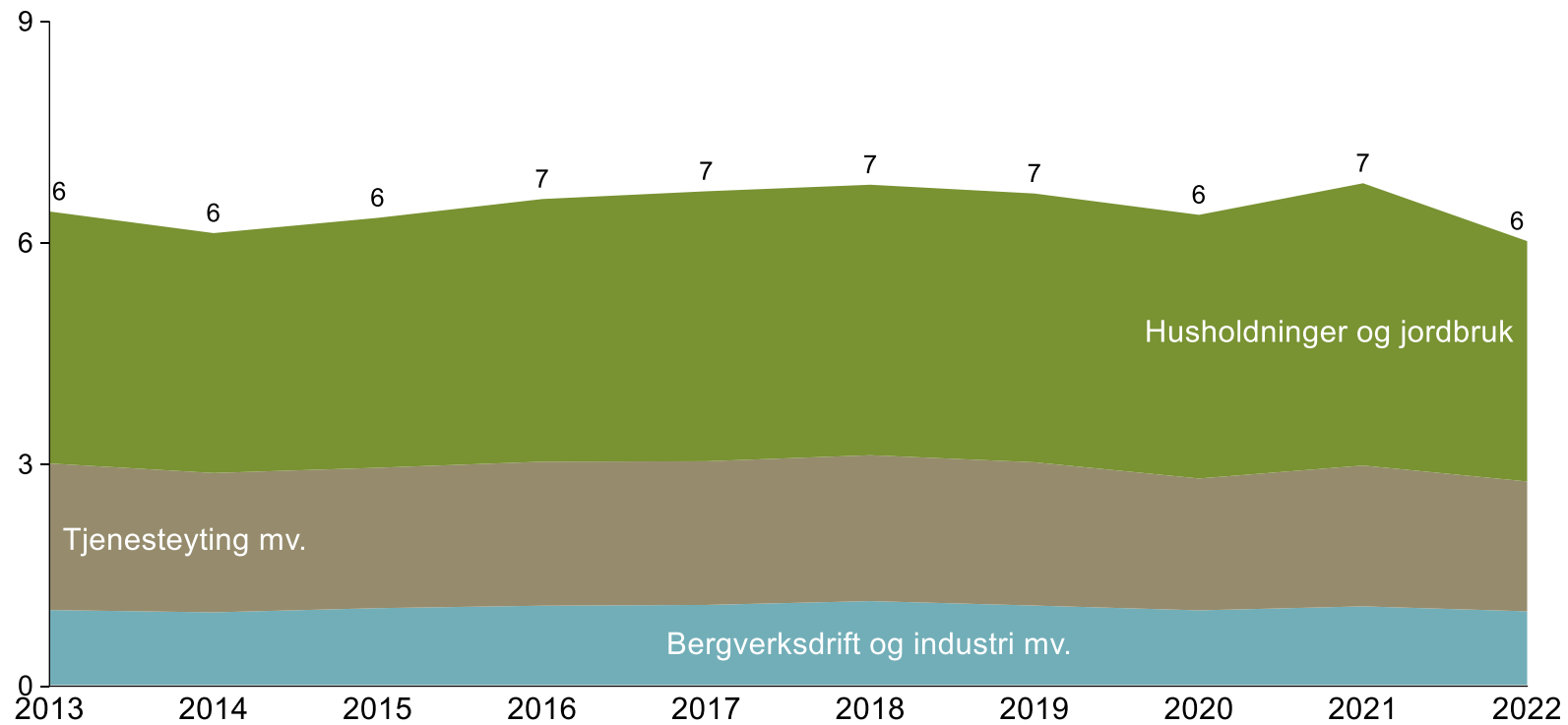
Utvikling i kraftproduksjon (TWh):

Produksjonskilde	Produksjon (GWh)	Installert effekt (MW)
Vannkraft uten reguleringsevne	606	196
Vannkraft med lav reguleringsevne	5 647	1 213
Vannkraft med høy reguleringsevne	3 692	1 021
Vindkraft	1 093	331
Solkraft	25	33
Varme	45	8
Totalt	11 108	2 801

Dagens situasjon for kraftforbruk i Innlandet: Stor andel av forbruket er fra husholdninger og jordbruk

Utvikling i kraftforbruk (TWh): Husholdninger og jordbruk er den store driveren

Totalt forbruk i Innlandet i 2022

6 TWh

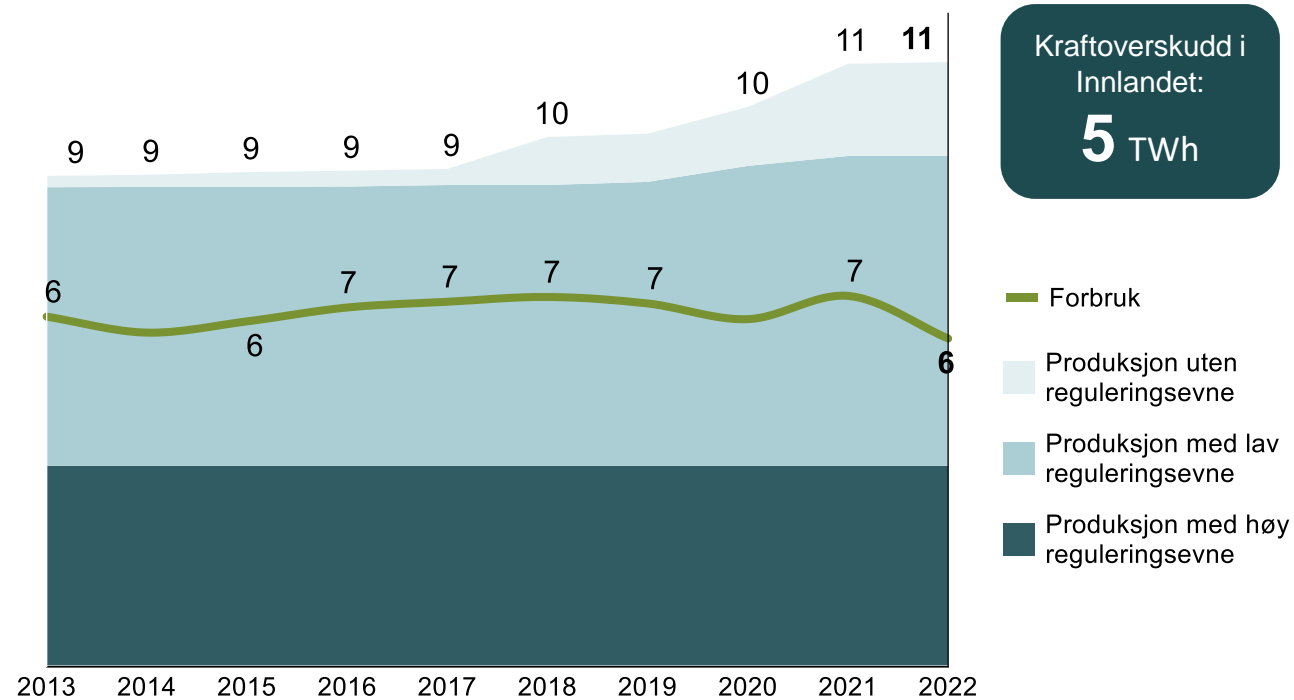
I 2022 stod husholdninger og jordbruk for 54% av kraftforbruket

Kraftoversikt i Innlandet:

God tilgang på kraft gir overskudd - men det er store regionale forskjeller og variasjon i løpet av året

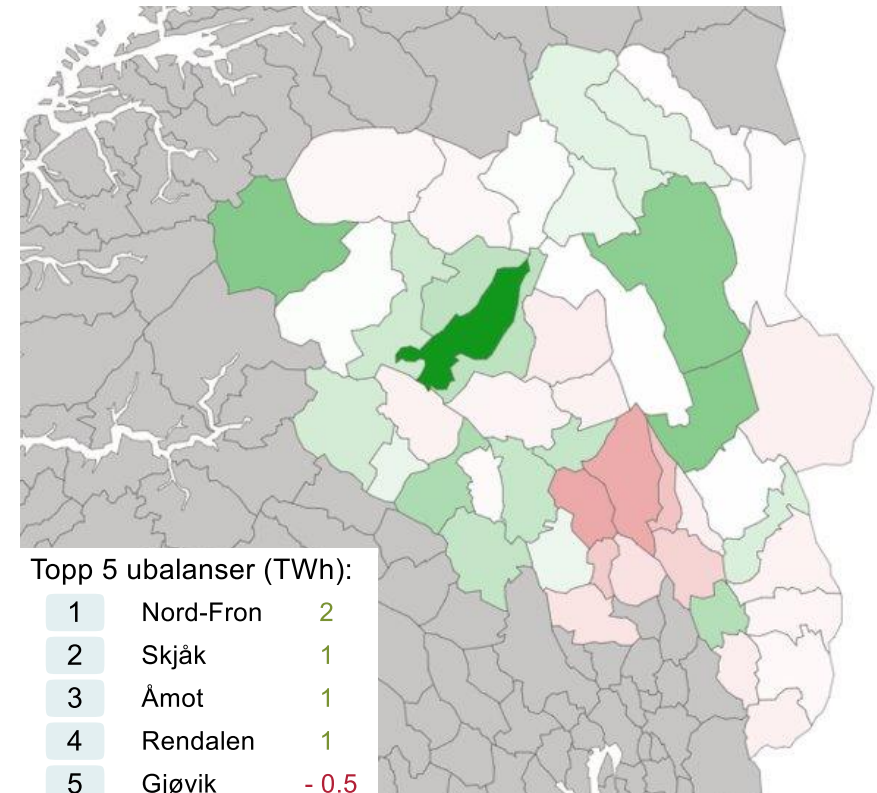
Kraftoversikt i Innlandet 2022 (TWh):

Normalårsproduksjonen har historisk ligget over forbruket

Kart over kraftbalanse per kommune

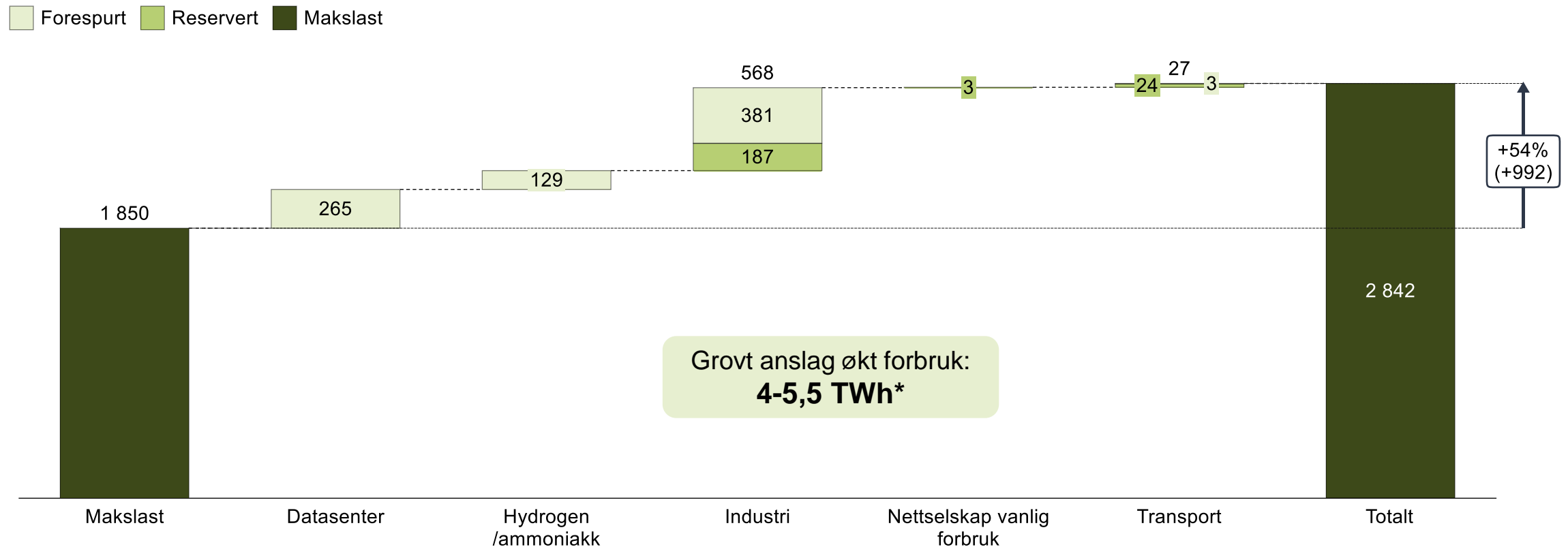
- Nord-Fron har det største kraftoverskuddet

Etterspørsel fra forbruk hos Statnett i Innlandet

Tilknytningsforespørsler utgjør 54 % av dagens makslast

Tilknytningssaker til forbruk hos Statnett (MW)

Kilde: Statnett

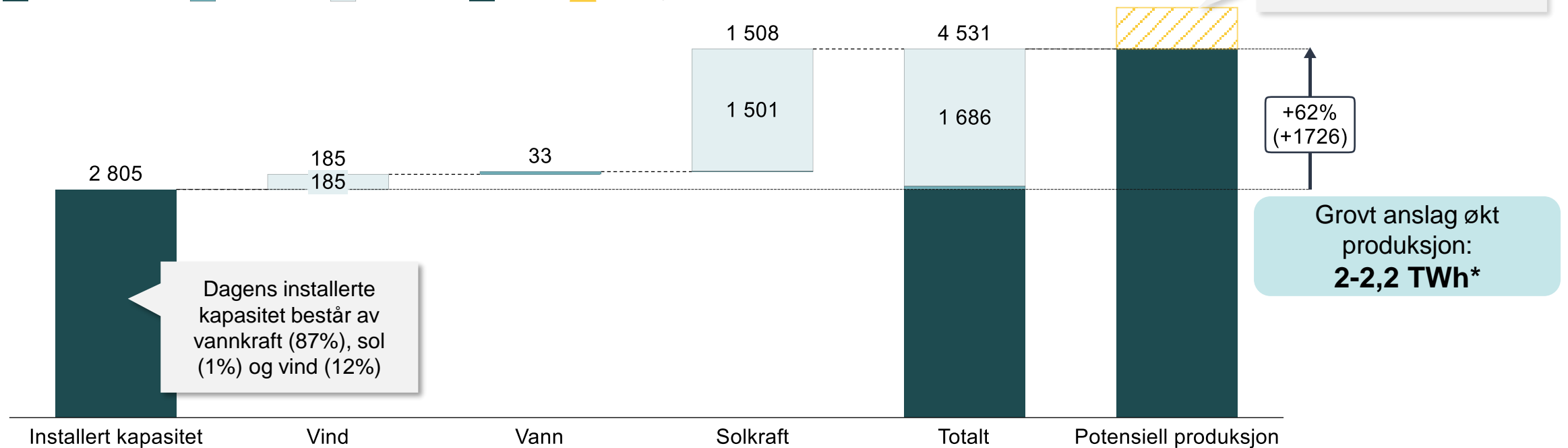
*Dette er et grovt estimat som kun er gjort for å illustrere størrelsesorden. Den årlige produksjonen og forbruket vil variere avhengig av hvilken type produksjon og hvilket type forbruk som kommer.

Tilknytningssaker hos Statnett til produksjon Innlandet:

Forespurt kapasitet hovedsakelig til solkraft, de fleste prosjektene er i en tidlig fase og har dermed ikke fått reservert kapasitet enda

Tilknytningssaker hos Statnett til produksjon (MW)

■ Installert effekt
 ■ Reservert
 ■ Forespurt
 ■ Totalt
 ■ Ytterligere

Kilde: Statnett, innspill fra aktører

*Dette er et grovt estimat som kun er gjort for å illustrere størrelsesorden. Den årlige produksjonen og forbruket vil variere avhengig av hvilken type produksjon og hvilket type forbruk som kommer.

Hvis vi ikke får til kraftløftet, og Norge går i kraftunderskudd er det flere konsekvenser for landet og Innlandet

Hva er konsekvensene av manglende utbygging av kraftproduksjon og nett?

Tap av arbeidsplasser

.. både eksisterende og nye

Nyetableringer og ny verdiskapning blir ikke gjennomført

.. eller blir gjennomført utenfor Norge

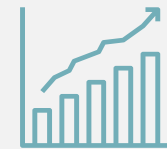
Mislykkes i å nå målet om 50 % økt eksport

.. satt av regjeringen

Mislykkes i å nå klimamål og mister konkurransekraft i Norge

.. ved å ikke tillate elektrifisering av eksisterende (fossil) industri

Høyere strømpriser i hele landet

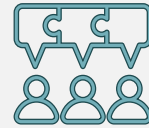
.. som en konsekvens av en strammere kraftbalanse

Det er et behov for ny kraftproduksjon, mer energieffektivisering og mer nett

Det er listet en rekke tiltak som offentlige og private aktører kan gjøre for å bidra

Prioritere forbruksområder i Innlandet

Jobbe for at Innlandet blir prioritert i nettutbyggingen

Pådrivere for raskere saksbehandlingstid og parallelle prosesser hos nettselskapene

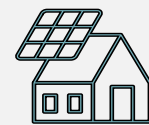
Skape forståelse for behovet for kraftutbygging

Legge til rette for økt bruk av fjernvarme

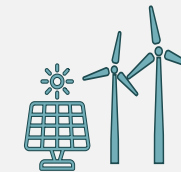
Styrke kompetansen hos søkere og kommunene

Ambisiøst arbeid med energieffektivisering av egen bygningsmasse

Stille krav om lavt energibruk

Sikre at kommunale planverk legger til rette for utbygging av fornybar energi

Jobbe for raskere saksbehandlingstid hos konsesjonsmyndighetene

Kraftløftet

 LO Norge | NHO